

Tilladelse til renovering af vandindvindingsanlæg og midlertidig brug af UV-anlæg på Vejbækvej Vandværk

AFGØRELSE OG LOVHJEMMEL

Aabenraa Kommune meddeler tilladelse til Padborg Vandværk AMBA til både renovering af eksisterende vandindvindingsanlæg "Vejbækvej Vandværk", samt midlertidig brug af UV-anlæg i forbindelse med renoveringen. Vandbehandlingsanlægget er registreret under anlægsID 115619 og ligger på matr.nr. 190, Vejbæk, Bov.

Tilladelsen er givet efter § 21 i [Vandforsyningsloven](#), hvor det fremgår at vandindvindingsanlæg ikke må etableres eller på væsentlig måde udbedres eller ændres, før kommunalbestyrelsen har meddelt tilladelse hertil.

Tilladelsen bliver meddelt på betingelse af, at vilkårene i afgørelsen bliver overholdt, samt på baggrund af sagens oplysninger og vurderinger, som er beskrevet herunder.

VILKÅR FOR AFGØRELSE

Tilladelsen er omfattet af en række vilkår, som skal overholdes:

Formål og frist

1. Tilladelsens formål er renovering af eksisterende vandindvindingsanlæg til brug i vandværksdrift samt brug af UV-anlæg
2. Tilladelse til renovering af eksisterende vandindvindingsanlæg bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden ét år fra den dato, hvor tilladelsen er meddelt
3. Tilladelse til brug af UV-anlæg bortfalder den 1. december 2025

Renovering

4. Renovering af eksisterende vandindvindingsanlæg skal være udført som beskrevet i ansøgningen, samt en opfølgende telefoniske beskrivelse
5. Filtermaterialet skal jf. Drikkevandsbekendtgørelsens § 9 enten leve op til en europæisk standard (DS/EN 12904:2005 Produkter til behandling af vand anvendt som drikkevand), eller være optaget på en positivliste, som Miljøstyrelsen vedligeholder. Sker der ændringer i forhold til dette, skal Aabenraa Kommune underrettes
6. Brugt filtermateriale skal deponeres til godkendt modtager

Drikkevandsforsyning under renovering

7. Under renoveringen af filtre skal forsyningen til forbrugerne kunne opretholdes med drikkevand, der kan overholde gældende kvalitetskrav

Drift af UV-anlæg

8. UV-anlægget skal installeres og drives i henhold til leverandørens instruktioner
9. Anlægget må først tages i brug, når det er aftalt med Aabenraa Kommune
10. Drikkevandet efter UV-anlæg må efter aftale med Aabenraa Kommune først ledes ud til forbrugeren når krav til E. coli, coliforme bakterier og kim ved 22 °C ved afgang vandværk er overholdt
11. Når UV-anlægget er i brug skal der udtages prøver til analyse af E. coli, coliforme bakterier og kim ved 22 °C én gang ugentligt i tre uger, og herefter hver 3. uge. Analyserne skal ske før og efter UV-anlægget
12. Drikkevandet skal kontrolleres af et akkrediteret laboratorium efter det analyseprogram, som er vedlagt tilladelsen som [bilag 1](#).
13. Analyseresultater skal løbende sendes til vand@aabenraa.dk

Overvågning og kontrol

14. Vandværket skal i tiden, hvor renoveringsarbejdet foregår, fortsat føre regelmæssig kontrol af drikkevandet jf. vandværkets kontrolprogram

Kontrol af drikkevand efter renovering

15. Inden UV-anlægget frakobles skal det dokumenteres at krav til E. coli, coliforme bakterier og kim ved 22 °C i en prøve udtaget før UV-anlæg er overholdt
16. Inden drikkevandet igen kan pumpes ud til forbrugerne, skal drikkevandskvaliteten ved afgang vandværk være godkendt af Aabenraa Kommune.
17. Drikkevandet skal kontrolleres af et akkrediteret laboratorium efter det analyseprogram, som er vedlagt tilladelsen som [bilag 1](#). Hvis en eller flere analyseparametre falder sammen med de ordinære prøveudtagninger på vandværket, kan de udelades
18. Analyseresultater skal løbende sendes til vand@aabenraa.dk

Andre afgørelser

19. Padborg vandværk AMBA skal undersøge og sikre, at eventuelle andre nødvendige tilladelser er meddelt

BEGRUNDELSE FOR AFGØRELSE

Aabenraa Kommune vurderer ud fra nedenstående at renovering af eksisterende vand-indvindingsanlæg samt brug af UV-anlæg er hensigtsmæssigt og tilgodeser fremtidens forsyningssikkerhed. Det er desuden vurderet, at renovering af eksisterende vand-indvindingsanlæg samt brug af UV-anlæg ikke er i konflikt med kendte interesser.

Der gives derfor en tilladelse til renovering af eksisterende vandindvindingsanlæg og midlertidig brug af UV-anlæg.

Vurdering om krav om tilladelse

Der er tale om udskiftning af filtermateriale i vandværkets to filtre. Aabenraa Kommune skal jævnfør Vandforsyningsloven vurdere om der er tale om en væsentlig ændring eller udbedring, og om der i så fald kan gives tilladelse til renoveringen. Det fremgår af vandindvindingsstilladelsen fra 29. juni 2012:

Vandindvindingsanlægget må ikke på væsentlig måde udbedres eller ændres uden tilladelse fra Aabenraa Kommune – dvs. ændringer på materiel, som vandet er i kontakt med fra oppumpning i boringen til udpumpning til forbrugerne, og som kan have indflydelse på vandkvaliteten (f.eks. renovering, udbedringer og nyerehvervelse af boringer, råvandspumper, filtreatlægget, rentvandsbeholder, rentvandspumper, m.m.).

Aabenraa Kommune har derfor vurderet at udskiftning af filtermateriale kræver en tilladelse fra Aabenraa Kommune.

Ansøgning om renoveringens omfang

Padborg Vandværk har i forbindelse med inspektion af Vejbæk Vandværks rentvandsbeholder opdaget, at vandet var uklart. Efterfølgende er det blevet konstateret, at den målte turbiditet har været for opadgående de seneste år, og der er målt overskridelser af jernindholdet på begge filtre.

Der er blevet gjort forsøg med at gennemskylle filtrene, som dog ikke har tilvejebragt den ønskede vandbehandling. Grundfos Water Treatment vurderer, at det på kort sigt kan føre til overskridelser af andre parametre ved fortsat brug af det eksisterende filtermateriale, og det er derfor nødvendigt at udskifte det eksisterende.

Der er tale om åbne filtre, hvor der skal skiftes 30 ton filtermateriale i hvert filter. Filtermaterialet har ikke været udskiftet i de 25 år, hvor vandværket har været i drift.

Til udskiftning af filtermaterialet vil Grundfos Water Treatment gerne kunne opstille og anvende et midlertidig UV-anlæg. Anvendelsen af UV-anlægget skal sikre, at der ikke ledes vand til forbrugerne med forhøjede bakteriologiske værdier. Det skal også spare vandværket for brug af en stor mængde vand i forbindelse med renoveringen. Udskiftningen i det første filter er planlagt til at ske i uge 26 og i det andet filter, når det første filter efter forventning er indkørt i midten af august.

Det bliver oplyst, at ved indkøringen af det nye filtermateriale kan forekomme en stigning i specielt mangan, ammonium og nitrit, da der først skal opbygges en naturlig balance i filterne, hvor blandt andet ammonium skal omdannes til nitrit/nitrat i nitrificeringsprocessen.

Processen forsøges reduceret ved forskellige tiltag, blandt andet ved at anvende specielt filtersand, anvende noget af det eksisterende filtermateriale, samt at trimme filtrene og returskylle, så det bliver så skånsomt som muligt.

Grundfos Water Treatment har på vegne af Padborg Vandværk AMBA indsendt en ansøgning om midlertidig opstilling af et UV-anlæg og brug af dette. I forbindelse med

ansøgningen, har Aabenraa Kommune været i dialog med Padborg Vandværk AMBA og Grundfos Water Treatment for yderligere oplysninger til behandling af afgørelsen.

Aabenraa Kommune vurderer, at afgørelsen kan vurderes efter de oplysninger, som er modtaget.

Brug af UV-anlæg

Grundfos Water Treatment medtager et certificeret og drikkevandseget UV-anlæg til brug ved udskiftning af filtermaterialet.

UV-anlægget vil blive indkoblet på afgang begge filterlinjer – inden vandet ledes til rentvandsbeholder. Det valgte UV-anlæg er certificeret og følger Miljøstyrelsens [Vejledning om videregående vandbehandling](#) om krav til UV-anlæg herunder certificering. Der er indsendt følgende oplysninger om anlægget:

Certificering: DVGW / ÖVGW

UV-dosis: 400 J/m²

Overvågning: Certificeret UV-sensor

Anlægstype: Spektron 150 uden viskersystem

Max. flow: 98 m³/h v. UVT_{1cm} = 90%

Se yderligere i vedlagte datablad samt beskrivelser af UV anlæg generelt.

Grundfos Water Treatment forventer, at der er et behov for drift med UV-anlægget i 3-4 måneder afhængig af indkøringsperiodens varighed, hvorfor tilladelsens varighed ønskes for minimum 4 måneder med mulighed for forlængelse.

Aabenraa Kommune forventer at vandværket har kørt med UV-anlæg i minimum fire måneder den 1. december 2025. Hvis drikkevandet efter denne dato ikke kan overholde gældende grænseværdier i forhold til de mikrobiologiske parametre uden brug af UV-anlægget, skal Padborg Vandværk AMBA kontakte Aabenraa Kommune for aftale om forlængelse af brug af anlægget.

Driftskontrol i forbindelse med brugen af UV-anlægget fremgår af [bilag 1](#).

Vurdering af renovering og forsyningssikkerhed

Vejbækvej Vandværk blev bygget i 1999, og vandbehandlingen sker ved iltning i reaktionsbassin, og efterfølgende enkeltfiltrering gennem to åbne filtre. Der er ikke sket renovering og/eller udskiftning af filtrene siden 1999.

Det tekniske anlæg ændres ikke, udover at filtermaterialet udskiftes i vandværkets to åbne filtre. Det eksisterende vandindvindingsanlæg er i drift frem til det nye vandforsyningsanlæg er i brug.

Det brugte filtermateriale sendes til deponi, og bliver derfor afskaffet efter gældende regler.

Udskiftning af filter og indkøring herefter kan føre til midlertidige overskridelser af de parametre, som normalt fjernes ved en simpel vandbehandling (jern, mangan, ammonium), og der kan ske en mikrobiologisk forurening af drikkevandet.

Hvis drikkevandet fra Vejbækvej Vandværk ikke kan overholde gældende kvalitetskrav, er det muligt at blande vandet mellem de to vandværker, eller helt lukke ned for vandværket, og forsyne forbrugerne fra Toldbodvej Vandværk.

Aabenraa Kommune vurderer på baggrund af oplysninger fra Padborg Vandværk AMBA og Grundfos Water Treatment, at det giver mening at udskifte filtermaterialet, da det vil bidrage til en bedre forsyningssikkerhed.

I forbindelse med opstart af det enkelte filter er det vurderet, at brug af UV-anlæg kan sikre at vandet, der udledes til forbrugerne, kan overholde gældende grænseværdier for mikrobiologiske parametre.

Samlet set, så vurderer Aabenraa Kommune, at Padborg Vandværk AMBA sikrer den fremtidige forsyningssikkerhed.

Sundhedsfaglig vurdering

Udkastet til tilladelsen har været i høring hos Styrelsen for Patientsikkerhed, og de har svaret følgende:

Generelt vurderer Styrelsen for Patientsikkerhed (STPS), at den vigtigste forudsætning for en tilladelse til udvidet vandbehandling er, at virkningen af anlægget dokumenteres, at anlægget nøje kontrolleres og vedligeholdes efter producentens forskrifter. Ved manglende kontrol og vedligeholdelse, vil anlægget i sig selv kunne udgøre en sundhedsfare (både på baggrund af risiko for bakterier i vandet og/eller ændret kemisk sammensætning i vandet).

På baggrund af de oplyste vilkår i udkastet til tilladelsen, anbefaler STPS, at der stilles opstillet specifikke krav til verificering (i form af et analyseprogram) af den mikrobiologiske vandkvalitet i forhold til brugen og afvikling af brugen af UV-anlægget.

Aabenraa Kommune har i den endelige afgørelse beskrevet det nærmere i vilkår.

Økonomi

Padborg Vandværk AMBA har i den seneste investeringsplan ikke afsat midler til udskiftning af filtermateriale på Vejbækvej Vandværk. I regnskaberne afsættes der dog midler til renovering af vandværkerne. Aabenraa Kommune vurderer derfor, at Padborg Vandværk AMBA har været forudseende og afsat midler til at udskifte filteret.

Aabenraa Kommune har desuden i Vandforsyningsplanen vurderet, at vandværket er et nøglevandværk, hvor forventningerne blandet andet er, at

- det er et velholdt og veldrevet vandværk, som planlægger langsigtet vedligehold og fornyelse af borer, vandværk og forsyningsnet.
- vandværket har mulighed for fuld nødforsyning i kortere perioder med parallelle linjer eller nødforsyning fra nabovandværker.

Disse punkter lægger god grund for, at vandværket skal investere i vandværkets bygninger og drift, samt arbejde for at øge forsyningssikkerheden. Dette vurderer Aabenraa Kommune, at vandværket gør ved at renovere/vedligeholde vandværket

Planforhold

Projektet er vurderet i forhold til de statslige Naturplaner og Vandområdeplaner, Vandforsyningsplanen, Spildevandsplanen, Råstofplanen og Kommuneplanen.

Vandforsyningsplanen sætter retningslinjer for vandværkernes forsyningssikkerhed. Som nævnt ovenfor, sikrer Padborg Vandværk AMBA eksisterende og nye forbrugeres forsyningssikkerhed ved løbende at vedligeholde vandværket.

De øvrige nævnte planer sætter ikke retningslinjer for renovering af eksisterende vandindvindingsanlæg, og det er derfor vurderet at renovering af eksisterende vandindvindingsanlæg ikke er i modstrid med planerne.

Vurdering i forhold til klagefrist

Det fremgår af Vandforsyningslovens § 78, stk. 3: *Såfremt udnyttelsen af en tilladelse forudsætter udførelse af bygge- og anlægsarbejder, må sådanne arbejder ikke påbegyndes før klagefristens udløb.*

Aabenraa Kommune vurderer, at formålet med bestemmelsen er at undgå, at der etableres dyre faste anlæg, som skal fjernes mod store omkostninger og værdispild til følge, hvis klagenævnet ophæver tilladelsen.

Aabenraa Kommune har på den baggrund vurderet, at arbejdet ikke har karakter af et bygge- eller anlægsarbejde, da der er tale om udskiftning af filtermateriale, som kan betragtes som almindelige vedligeholdelse af et ellers fungerende vandværk.

Det er dog på Padborg Vandværk AMBA egen regning og risiko at starte før klagefristen.

Ved eventuel klage, er det klagenævnet, der vurderer, om klagen har opsættende virkning.

Andre afgørelser

Denne afgørelse omfatter alene renovering af eksisterende vandindvindingsanlæg og midlertidig tilladelse til brug af UV-anlæg. Skulle der være andre forhold i forbindelse med renoveringen, som kræver tilladelse, skal Padborg Vandværk AMBA sørge for at indhente de nødvendige tilladelser.

PARTSHØRING

Udkast til afgørelsen har været sendt i høring hos Padborg Vandværk AMBA, Grundfos Water Treatment og Styrelsen for Patientsikkerhed.

Der har været kommentarer til udkastet, der er indskrevet og kommenteret i vurderingen.

KLAGEVEJLEDNING

Kommunens afgørelse kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet af ansøgeren, klageberettigede organisationer og i øvrigt af enhver, der må antages at have en individuel væsentlig interesse i sagens udfald.

Fristen for at klage over afgørelsen er den 11. juli 2025.

Klagen skal sendes digitalt via Klageportalen på [Nævnenes hus - Miljø og Fødevarerklagenævnet](#). Der logges ind med MitID. Det er en betingelse for klagenævnets behandling af en klage, at der indbetales et gebyr. Gebyret er på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer. Betales gebyret ikke på den anviste måde og inden for den fastsatte frist, vil klagen blive afvist.

Aabenraa Kommune giver besked til ansøger, hvis der indgår klager.

Fritagelse for brug af klageportal

Det er muligt at blive fritaget for at bruge Klageportalen, hvis der foreligger særlige omstændigheder. Fremsend anmodningen til Aabenraa Kommune, der sender anmodningen videre til Miljø- og Fødevarerklagenævnet, som træffer afgørelse om fritagelse.

Søgsmål

Afgørelsen kan prøves ved domstolene. Dette forudsætter, at sagen er indbragt for domstolene senest 6 måneder efter, at afgørelsen er truffet.

AKTINDSIGT

Der er mulighed for at se det materiale, der er indgået i sagens behandling. Reglerne for, hvilket materiale kommunen må udlevere, er fastlagt i forvaltningsloven, offentlighedsloven og lov om aktindsigt i miljøoplysninger.

MEDDELELSE AF TILLADELSE OG ANNOCERING

Tilladelsen er meddelt af Aabenraa Kommune den 13. juni 2025 og samtidig offentliggjort på kommunens hjemmeside www.aabenraa.dk.

Modtager af afgørelsen

Følgende parter modtager afgørelsen:

Padborg Vandværk AMBA – CVR-nr. 27456847
Grundfos Water Treatment – bsoees@grundfoswt.com
Styrelsen for Patientsikkerhed – trsyd@sst.dk
Danmarks Naturfredningsforening – dn@dn.dk
Danmarks Naturfredningsforening, lokalafdeling – aabenraa@dn.dk
Forbrugerrådet – fbr@fbr.dk

Bilag til afgørelsen

1. Analyseprogram for kontrol af drikkevandskvalitet

BILAG 1

ANALYSEPROGRAM FOR KONTROL AF DRIKKEVANDSKVALITETEN

Tabellerne angiver kontrolkrav til drikkevandet før, under og efter renoveringen.

Prøveintervaller kan løbende ændres efter en faglig vurdering.

De akkrediterede analyser sendes løbende til vand@aabenraa.dk.

Prøveudtagningsprogram ved opstart, drift og frakobling af UV-anlæg

Tidspunkt	Prøvefrekvens	Parametre	Prøvested
Før opstart af UV-anlæg	1 prøve	E. coli, coliforme bakterier kim v. 22 °C	Før og efter UV-anlæg
Efter opstart af UV-anlæg	1 gang pr. uge i 3 uger	Samme som ovenfor	Samme som ovenfor
Efter 3 uger	Hver 3. uge	Samme som ovenfor	Samme som ovenfor
Før frakobling af UV-anlæg*	1 prøve	Samme som ovenfor	Før UV-anlæg

Analyseparametre før og efter ibrugtagning (uden UV-anlæg)

Analyseparametre	Type	Før ibrugtagning	Efter ibrugtagning	Efter ibrugtagning
		Afgang vandværk*	Afgang vandværk	Ved forbruger
			7 dage efter	14 dage efter
E. coli	A	x	x	x
Coliforme bakterier	A	x	x	x
Kim ved 22 °C	A	x	x	x
Farve	A	x	x	x
Turbiditet	A	x	x	x
Smag	A	x	x	x
Lugt	A	x	x	x
pH	A	x	x	x
Ledningsevne	A	x	x	x
Jern	A	x	x	x
Mangan	B	x	x	x
Ammonium	B	x	x	x
Nitrit	B	x	x	x
Nitrat	B	x	x	x

* Kan være samme prøver